

A BirdLife véleménye a KAP reformjáról

- **Az új Közös Agrárpolitikában a környezeti ügyeket kell prioritásként kezelni.** Európa az ökológiai rendszerek és általuk nyújtott szolgáltatások leromlásával néz szembe. Ilyen szolgáltatások a tiszta víz, az egészséges talaj és a gazdag biológiai sokféleség. Ezek mindegyike szükséges a hosszútávon fenntartható, biztonságos élelmiszertermeléshez, az európai vidék jövőjéhez és a környezeti biztonsághoz. Az erőforrások fenntartható használata ezért kiemelten fontos.
- A „zöldítés” nem csak a környezetről szól, hanem az Európai Unió mezőgazdaságának jövőjéről is: **olajfüggőség csökkentése (árváltozásokkal szembeni sebezhetőség), klíma sebezhetőség (adaptáció)**, az „európai mezőgazdasági modell” segítése a gyakorlatban (környezeti minőség, mint az EU termékeit jellemző, a nemzeti és globális piacon érvényesíthető értéknövelő tényező).
- Az előző reformok ellenére a **KAP még mindig nem biztosít megfelelő eszközöket** az európai mezőgazdaságnak, hogy elkerülje a negatív környezeti hatásokat.ⁱ
- Nincs egységes európai mezőgazdasági gyakorlat és termelő rendszer. A helyzet nagyon változatos (nagy, kicsi, versenyképes, nem versenyképes, közjavakat szolgál, közjavakat nem szolgál), ebben a helyzetben olyan kritériumok kellene, amelyek segítenek eldönteni, hogy ki kapjon támogatást és mire alapozva.
- A következő KAP reformnak kell lennie **A REFORM**nak, amelyik gyökeresen megváltoztatja a jelenlegi rendszert és valódi ösztönzőkkel a közjavak támogatására koncentrál, melyeket az európai adófizetők joggal várnak el és fizetnek megⁱⁱ és amelyik azt a földhasználót támogatja, aki valóban tesz a környezet állapotáért.
- A közpénzt a közjavakért elv hassa át a jelenlegi reformot. Csak ebben az esetben **legitimálhatók a támogatások hosszú távon**.
- A Bizottság három javaslatot tett az asztalra. Azt javasoljuk, hogy a harmadik változatot nyíltan és részleteiben jobban kidolgozva támogassák, de mivel a Bizottság láthatóan a második javaslatot helyezi előtérbe, azt gondoljuk, hogy az is támogathatja a helyes úton járó gazdálkodókat és előidézhetheti a helyes irányba mozdulást a gazdálkodók jelentős részénél.
- **DE annak érdekében, hogy valóban a közjavakat szolgálja:** a Bizottságnak biztosítani kell a valódi zöldítést, amely túlmutat a közvetlen kifizetések jelenlegi rendszerén (keresztmegfeleltetés), figyelembe veszi a magas természeti értékű gazdálkodást (high nature value farming), a biogazdálkodást, a Natura 2000 rendszerét és a Víz Keretirányelv rendelkezéseit az első pillérben. Ennek kiegészítéseként a második pillérben valódi agrár-környezetvédelmi intézkedéseket és gazdálkodókat valóban segítő tanácsadói rendszereket várunk el.
- Annak érdekében, hogy a jelenlegi reform zöldítését nyomon lehessen kísérni, **átlátható közös agrárpolitikára van szükség**: minden EU adófizető által használható mezőgazdasági parcella azonosító rendszerre van szükség.

Ebben a környezeti információk mellett a kifizetéseknek is meg kell jelenniük. Ezzel a módszerrel legitimálhatók a kifizetések, hiszen elkerülhetőek a kifizetések nagyságát feszegető viták és bemutatathatók a kifizetések által támogatott tevékenységek és közösségi javak.

Hogyan szeretnénk az átalakított Közös Agrárpolitikát látni:

Első pillér:

- **Jó mezőgazdasági gyakorlatról szóló kötelező zöld (fenntarthatósági) feltételek**, valódi és jelentős komponensként:
 - vetésforgó: nagyobb agrobiodiverzitás: egy féle termény maximum a farm 50%-án, legalább 4 féle termény a farmon, a forgó egy része ugar vagy hüvelyes termény
 - borítás: maximum 1 hónap szántott, műveletlen föld
 - zöld infrastruktúra (ökológiai tartalék): minimum 10% farmonként
 - tápanyag kiegyensúlyozottság a farmon
- Ezt a csomagot a **jövedelempótló támogatásként** kell kezelni és **kötelezővé tenni farm szinten**.
- Első pilléres kifizetések **magas természeti értékű gazdálkodás, biogazdálkodás** (top up fenntartási kifizetés) és **Natura 2000 zónás prémium/top up támogatásként**.
- A magas természeti értékű gazdálkodás támogatását szeretnénk elérni az első tengelyes támogatásoknálⁱⁱⁱ. Amennyiben ez nem lehetséges, úgy legalább a legelők megtartásának támogatását szeretnénk elérni (megfelelő definícióval, elégséges földhasználati előírásokkal).
- **Egyszerűsített és megerősített keresztmegerleltetés rendszer** (a jó mezőgazdasági és környezeti gyakorlat követelmények egy része a zöld feltételekhez kerülnek és a keresztmegerleltetésből így kikerülnek).
 - A Víz Keretirányelv épüljön be a keresztmegerleltetésbe (alap művelési követelmények) – azokban az országokban, ahol nem működik még a keresztmegerleltetés, ott a Víz Keretirányelv bevezetésével együtt alkalmazzák kötelező szabályként^{iv},
 - Megtartani szükséges: táj védelme, gyepes élőhelyek védelmének erősítése (érzékeny helyeken a gyepes élőhelyek szántófölddé alakítása tilos)
 - Az alapszintű művelési követelményeket úgy kell a tagállamoknak meghatározni, hogy a biodiverzitás, a talajerő és a mezőgazdaság fenntarthatósága biztosítva legyenek.

Második pillér:

- A második pillér lehetőséget biztosít azoknak a földhasználóknak, **akik a jó mezőgazdasági gyakorlat első pillérben meghatározott, minimálisan kötelező szintjén túl tesznek** a közjó érdekében megfelelő módon támogatást szerezhetnek.
- A második pillér az EU céljait támogatja: **biológiai sokféleség, talaj, víz, klíma, stb.**

- A vidékfejlesztési politika **kötelező eleme az első pilléres magas természeti értékű gazdálkodás teljesítése**, amelyhez a második pillérben a tagállamok összefüggő csomagokat dolgoznak ki, nem csak a környezeti kifizetések, hanem a társadalmi-gazdasági támogatások esetében is.
- A második pillér nagyobb részét (**50% a teljes költségvetésen belül**) teszi ki a Közös Agrárpolitikának, hogy az előremutató kezdeményezéseket lehetővé tegye
- **Az európai célok kötelező minimális részaránya a finanszírozásban** (90-100 %-os finanszírozás az EU prioritásainál és céljainál, például a természeti erőforrások megőrzésénél). Csak a jelentős finanszírozással valósíthatók meg a célzott agrár-környezeti intézkedések.
- **A második pillér költségvetésének fele célzott agrár-környezetvédelmi célokra fordítódjon.**
- A **biotermesztésre** szánt kifizetések jelentősen magasabbak legyenek, mint a kevésbé szigorú termelési módoké (például az agrár-környezetvédelmi intézkedésekben). A bio minősítés élvezzen prioritást az élelmiszer minősítési rendszeren belül. A minőségi termék előírásokat (amelyek magukban foglalják a bio minősítésű gazdálkodást is) kiegészíteni szükséges környezeti előírásokkal.
- Minden vidékfejlesztési (második pilléres) és az első pilléres zöld eszköznél tudományos és független **monitoringot és értékelést** kell alkalmazni, megfelelően robusztus mintavételi és módszertani eszközökkel a biodiverzitás, a talaj és egyéb esetben, a természetre gyakorolt hatások nyomon követése érdekében.
- **Sokkal robusztusabb, konkrétabb és részletesebb környezeti biztosítékokra van szükség** a támogatási rendszerben, hogy azok a természeti tőke növelését szolgáló befektetések legyenek a mezőgazdaság és erdészet területén az egész vidékfejlesztési politikában. Erős, EU szintű környezeti biztosítékokra és ezek nemzeti és helyi alkalmazására van szükség, hogy a **környezeti célokat aláásó kifizetéseket meg lehessen előzni.**
- Minden eddigi tervezett vidékfejlesztési intézkedés számszerűsítette a környezeti kihívások értékelését és az ezekhez a tartozó célokat. **A tervezett vidékfejlesztési politikát nyilvánosságra kell hozni az EU internetes oldalain, hogy a Bizottsági elfogadás előtt ezekről társadalmi vitát lehessen folytatni.**
- Az összes intézkedés megfelelő értékelése mellett szükség van olyan **nemzeti és regionális szinten végzett monitoringgal teljesíthető indikátorcsomagokra**, amelyek az intézkedés teljes hatását képesek mérni. Az agrár élőhelyeken élő madarak állományváltozási indexe, lepke indikátor és a magas természeti értékű gazdálkodás indikátorok a biodiverzitás szempontjából a legfontosabbak.
- **Az együttműködési elv** alkalmazását erősíteni kell annak érdekében, hogy a vidékfejlesztési eszközök és az első pilléres szabályok nemzeti átültetései tisztességes és konstruktív, az érintetteket, köztük a társadalmi szervezeteket

bevonva születhessenek meg. Ezeknek az egyeztetéseknek a szabályait célszerű európai szinten definiálni (konzultációs periódus minimális hossza, a találkozókra részt vevők utazási költségeinek támogatása, a megvitatandó anyagok rendelkezésre bocsátása).

- A gazdálkodókat segítő, **megerősített tanácsadói rendszer** kiépítése szükséges az első pilléres zöld fejezetei és az agrár-környezetvédelmi programok végrehajtásának segítéséhez, illetve több figyelemre a biotermesztési tanácsadáshoz (IPM és ICM).
- Kerüljön bevezetésre egy új, második pilléres eszköz **a környezeti problémákat kezelő helyi, gazdálkodók és társadalmi szervezetek közösen végrehajtott projektjeinek** támogatására (megújított vagy célzott LEADER).
- Támogatás a cégek környezeti teljesítményét javító, nem termelő tevékenységekre (az állatjólétet is ide értve).
- **Minden támogatási formának bizonyítottan környezet, biodiverzitás és klímabarátnak kell lennie** és a keresztmegerősítést kell tartalmaznia.

ⁱ Lásd az EEA legutolsó jelentését a környezet állapotáról.

ⁱⁱ Lásd az IEEP Környezetvédelmi Főigazgatóságnak készített jelentését a közjavakról, melyben megtalálható, hogy például a galíciai spanyol adófizetők mit fizetnének a saját Natura 2000 területeikért.

ⁱⁱⁱ Lásd a magas természeti értékű gazdálkodásról szóló javaslatunkat az első pilléres támogatások esetében (EFNCP, Butterfly Conservation Europe, BirdLife Europe és WWF)

^{iv} A Víz Keretirányelv nem ad elegendő biztosítékot a kisebb víztestek esetében (mivel alsó határ van a hatáskörében), ezért kerüljenek bele a jó mezőgazdasági és környezeti gyakorlat előírásaiba erre vonatkozó előírások, ha a vízgazdálkodási tervek nem biztosítanak kellő garanciát